

ה:

עין משפט
גר מצוה

סוכה פרק ראשון סוכה

מסורת הש"ס

(א) מנחות מב. טו [מפרים
מוחק וזו]

הגהות הב"ח

(א) ה"ס ד"ה ריבועא
דנפיק וכו' וק"ל תימה וכו'
מנו טיגולא תילתא הדין
תילתא מכל העיגול:

גליון הש"ס

נב"י תנו רבנן נב"ך. ע'
נשין דף מה ע"כ מוס'
ד"ה לו:

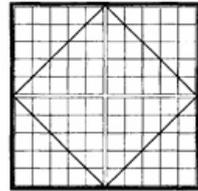
לעיון רש"י

פורק"א. אסודרה.

נג א טושי"ע א"ת סי'
חלו טעף כו.
בר ב מ"י ס"ו מהלכות
מנחה הלכה ט קמג
עשן כ טושי"ע י"ד סי'
דכו טעף י:
נה ג ד ה מ"י ס"ה
מהלכות סוכה הלכה
ט קמג עשן מנ טושי"ע
א"ת סי' מרלה:

ריבוי חנאל

ורבינו בספר חלוין סבין
שתי חצרות. אמר ר' יוחנן
חלוין עגול צירי שיהא
בתיקופי כ"ד טפחים ומן
שנים ומשהו בהך י'
שאם ירבעו נמצא ששהו
בהון י'. לפי לי כולי
האי מברי כל שיש
בתיקופי כ"ד טפחים שו בו
רוב טפח ב"ב טפחים
סני. ורש"י תנו מילי
בעינא אכל בריבועא
כו'. ואסיקנא ב"י נבי
חומשא סני. ושענן ר'
יוחנן דאמר כ"ד טפחים
דאמרי ריבועא דנפיק מנו
טיגולא פלגא. ואקסין
הוא ליתא לדידין דקיסין.
ושענן לטעמא דדיני
דקיסין קאמר. נמצאת
שמועה דר' יוחנן אליבא
לדידין דקיסין אסודרה.
אמר ר' מאיר משום ר' לוי.
שתי סוכות של יוצרים
כו'. שישנה היא. ותו רבנן
סוכת גוים. סוכת שנים.
סוכת בהמה. סוכת כותים.
סוכת טבל מקום כשירה.
ולכ"ל שתתא עשויה לצל
וסוככת בהלכתא. וכן
סוכת רועים. סוכת קיימין.
סוכת בורגנים. סוכת
שומרי פירות. סוכת טבל
מקום כשירה. ואסיקנא
סוכת גוים וסוכת שנים
וכיצתא בהן דלאו בני
חובבא נינהו אם היא
עשויה לצל וסוככת
בהלכתא כשירה. וכל
שכן סוכת רועים וקיימין
ובורגנין ושומרי פירות
דבני חובבא נינהו שסוכתם
כשירה.

של ריבועים קטנים בענין שפירשמי
לעיל נמצא ריבוע פנימי חלוין של
חלוין ואם תעשה עוגל של עשרה על

ריבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא. פירש נקוטטרם כשאלתה
מרבצ בתוך העיגול אתה
הנשאר בו דהיינו תילתא דכולה הלך
העיגול המקיפו סביב להיות כ"ד ודכ
אלל זה אלל יש לפרש ריבועא דנפיק
מנו עיגולא פלגא מרוחבו של עוגל
מחוק רוחב הריבוע נמצא זוויות של
ריבוע המגיעין עד העיגול כפליים
על רוחב הריבוע דקא קכר כל
אמתא נריבוע מרי אמות באלכסוניה
ומימה היאך טעו במדה רבי יוחנן
ודייני דקיסין דמאחר שלא מדדו
הדבר היאך עשו כלל על דבר שאינו
לענין המקום ולא לענין אורך החוט
יש לומר דקבלה בידם לשון זה של
ריבוע מגו עיגולא פלגא והוא אמת
לענין המקום ולא לענין אורך החוט
המקיף והרוחב דמקום הריבוע
שנתון העיגול מתמעט חצי של
ריבוע דהוא תילתא דכולי עיגול
תע שחס תעשה ריבוע של עשר
על עשר ותחלקנו שמי ועבר ותחזור
ותעשה ריבוע נפיים לאלכסוניה

ריבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא ולא היא
דהא קחוינן דלא הוי כולי האי: א"ר לוי
משום ר"מ אשתי סוכות של יוצרים זו לפנים
מנו הפנימית אינה סוכה יחייבת במזוזה
והחיצונה סוכה ופטורה מן המזוזה ואמאי
תהוי חיצונה כבית שער הפנימית ותתחייב
במזוזה משום דלא קביע^ט חנו רבנן גנב"ך
סוכת גוים סוכת נשים סוכת בהמה סוכת
כותים סוכה מכל מקום כשירה ובלבד
שתהא מסוככת בהלכתה מאי בהלכתה
אמר רב חסדא והוא שעשאה לצל סוכה
מכל מקום לאתווי מאי לאתווי סוכת רב"ש
דתנו רבנן הסוכת רב"ש סוכת רועים סוכת
קיימין סוכת בורגנין סוכת שומרי פירות
סוכה מכל מקום כשירה ובלבד שתהא
מסוככת בהלכתה מאי בהלכתה אמר רב
חסדא והוא שעשאה לצל סוכה מכל
מקום לאתווי מאי לאתווי סוכת גנב"ך
האי תנא דגנב"ך אליבא ליה גנב"ך
משום דקביעי וקא תנא מכל מקום לאתווי
רב"ש רב"ש דקא קביעי והאי תנא דרב"ש
אליבא ליה רב"ש דבני חובבא נינהו ותנא
מ"מ לאתווי גנב"ך דלאו בני חובבא נינהו:
מתני'

אבל ריבועא מגו טיגולא פלגא. כשאלתה מרבצ בתוך העיגול אתה
מוציא ממנו חצי השיעור הנשאר בו דהיינו תילתא דכולה הלך
לשש עשרה ריבוע לרץ העיגול המקיפו סביב להיות עשרים וארבע:
ולאו מילתא היא. דהא ראינו דלא הוי שיעורא כולי האי אלל שיהא
רמז כשיעור אלכסונו של מרובע
וכל אמתא נריבוע אמתא ומרי
חומשי באלכסונו: שפי סוכות של
יוצרים. ק"ה דרך של יוצרי כלי
חרס בימיהן עושין להם שמי סוכות
זו לפנים מנו בפנימית הוא דר
ומלניע קדרותיו ובחיצונה הוא עושה
מלאכתו ומוציא קדרותיו למסור:
פנימית אינה סוכה. אם כל ליבד
במזוזה נהג לשם סוכה ואע"ג דלא
בעינן סוכה לשם חג דהא כבית הלל
קיימא לן דמנשרי סוכה ישנה
בממתינן (דף טו). הלא אינה סוכה
דלא מייכרתא מלמא דלשם סוכה הוא
דר בו דהא כל ימות השנה דיר
התם ורוב תשמיו וסעדו ושינתו
שם: ומייבס במזוזה. לעולם משום
דכל דירתו זה: הפנימית סוכה.
ויולא זה ידי חובתו ואין לרץ
למסרה ולעשותה לשם חג כבית הלל
ומשום היכרא דמלוא ליכא למיכר
דכיון דכולה שמה לאו כהא דיר
והשמה דיר זה איכא היכרא:
ועטורה מן המזוזה. לעולם דלאו
דירה היא שאינה עשויה אלל לנאת
ולבא דרך שם ולהכניס שם מגרים:
וסיחוי כבית שער הפנימית. דק"ל
במנחות בהקומץ רבה (דף לו):
דחייב במזוזה מדרבנן. בית שער

פורק"א בלע"ז שלפני הבית:
קבוע ואין הפנימית חשובה להיות לה בית שער: סוכה גוים.
שעשויה לדור זה בימות החמה: סוכה מ"מ. אפילו פחותה מאלו
ולקמיה מפרש מאי היא: מאי בהלכתה. מאי אמתא לאשמעינן דלית
שמהא למה מרובה מחמתה וכדבר שבכשר לסקך בו פשיטא אטו
משום דריעא בניילי אחרנייתא שלא נעשית לשם סוכה תחשך אף
בפסולות: אמר רב חסדא. האי בהלכתה דקאמר הוא שמסוככת יפה
דמוכחא מלמא שעשייתה הראשונה ללל היתה ולא לניעות בעלמא
דאע"ג דסוכה לשם חג לא בעינן לשם סוכה בעינן וללל הוא
דמיקרא סוכה שסוככת מן החורב: רקב"ש. סימן רועים קיימין
בורגנין שומרי פירות. ולקמן פריך מאי גריעויהו דהני מהגן דלעיל
דקרי ליה סוכה מכל מקום: רועים. שעשו סוכה בשדה ליבד בחובה
מפני השכר ושומרים לאנס: קיימין. שומרי קיעות השטוחין בשדה
לייבש: בורגנין. שומרי העיר. וכולן ישראלים הם אבל סוכה זו לא
לשם חג נעשית: סוכה מכל מקום. דאפילו פחות מאלו וייחוי הגן
דלעיל כדמפרש לקמן דהאי תנא חשיבי ליה הני משום דישראלית
נינהו וחיבין בסוכה וראייה סוכתן להכשיר יותר מסוכת גנב"ך גוים
נשים בהמה כותים שאין חיבין בסוכה: אלימא. חשונה להכשיר:
סוכה רקב"ש לא קביעי. פעמים רועין כאן ופעמים רועין כאן
כשאלתה את המרעה וכן קיימין כשיבשו הלולין להם וסותרין סוכתן:
מתני'

בהקומץ רבה (מנחות דף לו): בית שער אכסדרה ומרפסת חייבין במזוזה ומימה דכפרק קמא דיומא (דף יא: ושם) אמרינן דממעטינן
להו במזוזה מדמכבי בית מה בית מיוחד לדירה יאלו אלו שאין מיוחדין לדירה יש מחלקין בין פתוחין לבית ולפתוחין לגינה וקשיא דלם
כן הוה ליה לשנויי הכי התם במנחות (שם) דפרץ אדרב חסדא דאמר אכסדרה פטורה מן המזוזה וז"ל הא דאורייתא הא דרבנן והא
דלא משני התם במנחות דמשמע ליה דרב חסדא פטורה לגמרי קאמר אפילו מדרבנן:
סוכת כותים. כל הכך דקחשיב הכא אמר במנחות דלאו בני חובבא נינהו דקבכר גרי אריות הן והא דאמר פרק שני דיבמות
(דף כד:) דלחד גרי אריות אחד גרי תלומות הלכה כולם גרים הני מילי כשתגמירי לגמרי אלל גרי כותים כתיב בספר
מלכים (ב ח) את ה' היו יראים ואת אלהיהם היו עובדים ומאן דאמר כותים גרי אמת קבכר דאמר כן ניתקנו:
סוכה

עשרה בתוך ריבוע החלוין יהא העגול בין שני הריבועים וזה הוכחנו
שמרובע יתר על העיגול רביע אם כן העיגול יתר על הריבוע
הפנימי חלוין של פנימי דהיינו ט(תילתא דעגולה דהיינו) רביע של
ריבוע חלוין וק"ל תימה דלא נקט ריבועא דנפיק מגו (א) עיגולא דהיינו
תילתא מכל העיגול כי היכי דנקט עיגולא דנפיק מגו ריבועא ריבועא
דהיינו ריבועא מכל הריבוע לכן יש לפרש דהך תרי מילי קיימי
דליירי בעין שפירשמי שעושה עיגול בתוך ריבוע וחוזר ועושה ריבוע
אחר בתוך אותו עיגול ואמתא למימר שנתמעט
העוגל רובע של ריבוע החלוין וריבוע פנימי
נתמעט מריבוע חלוין פלגא ורובע ופלגא קיימי
אריבוע חלוין ואם תאמר והלא ריבוע של שבעה
על שבעה אם תעשה בו עוגל של שבע על שבע
אמות ותחזור ותעשה בתוך העוגל ריבוע של אלכסונו שבעה
כמדת העוגל הוה ליה ריבוע פנימי חמשה על חמשה
לפי חשבון של אמתא ותרי חומשי באלכסוניה ומשכחת לה
בריבוע פנימי יתר מחלוין של חלוין דיש בפנימי כ"ה רבעות
של אמה על אמה ובחלוין לא משכחת אלל מ"ט יש לומר
שזה חלוין כמה שהוכחנו דחשבון של אמתא ותרי חומשי אינו
מכוון דאיכא טפי וא"כ אין בריבוע הפנימי ה' על ה' דלם היה
בו ה' על ה' היה אלכסונו עולה טפי מו': ור"הו"י חיצונה בית
שער פנימית ותתחייב במזוזה. ובית שער חייב במזוזה כדתיבא
בהקומץ רבה (מנחות דף לו): בית שער אכסדרה ומרפסת חייבין במזוזה ומימה דכפרק קמא דיומא (דף יא: ושם) אמרינן דממעטינן
להו במזוזה מדמכבי בית מה בית מיוחד לדירה יאלו אלו שאין מיוחדין לדירה יש מחלקין בין פתוחין לבית ולפתוחין לגינה וקשיא דלם
כן הוה ליה לשנויי הכי התם במנחות (שם) דפרץ אדרב חסדא דאמר אכסדרה פטורה מן המזוזה וז"ל הא דאורייתא הא דרבנן והא
דלא משני התם במנחות דמשמע ליה דרב חסדא פטורה לגמרי קאמר אפילו מדרבנן:
סוכת כותים. כל הכך דקחשיב הכא אמר במנחות דלאו בני חובבא נינהו דקבכר גרי אריות הן והא דאמר פרק שני דיבמות
(דף כד:) דלחד גרי אריות אחד גרי תלומות הלכה כולם גרים הני מילי כשתגמירי לגמרי אלל גרי כותים כתיב בספר
מלכים (ב ח) את ה' היו יראים ואת אלהיהם היו עובדים ומאן דאמר כותים גרי אמת קבכר דאמר כן ניתקנו:
סוכה

